

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

MAGYARORSZÁGON ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ.
EGYES SZÁM ÁRA 12 FILLÉR.KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLYSZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM ALATT
TELEFON 3-48. SZÁM.

Aláírták Rómában a fiumei magyar szabadkikötőre vonatkozó megállapodást

A magyar—olasz barátsági szerződés öt évi időtartamra szól — Mussolini disztribúciót adott a magyar miniszterelnök tiszteletére

Róma, április 6. Mussolini és Bethlen István gróf a barátsági, békéltető és döntőbírói szerződés aláírásával egyidejűleg különböző hivatalos jegyzéket is parafáltak, melyekben az olasz és a magyar kormány véglegesen jóváhagyja a fiumei magyar kikötőben a magyar exportkereskedelemnek nyújtandó kedvezmények ügyében a magyar és az olasz szakértők között létrejött megállapodásokat.

Mit tartalmaz a magyar-olasz barátsági szerződés

Budapest, április 7. Az április 5-én megkötött magyar-olasz barátsági békéltető és választott bírósági szerződés két részből áll, a tulajdonképeni szerződésből és a békéltető és választott bírósági eljárás szabályait magában foglaló jegyzőkönyvből.

A tulajdonképeni szerződés bevezetése hangoztatja, hogy a két ország külpolitikáját irányító általános elvek a két nemzet számos közös érdekeinek következtében összhangban vannak, hogy mindkét államot az az őszinte vágya vezeti, hogy

egymással igazi baráti kötelezettségekkel létesítsen

és a béke és rend fenntartására irányuló törekvéseiket a két nép jövőjének fejlődésének biztosítása érdekében egyesítsék. A szerződés maga 5 cikkelyre oszlik.

Az első cikkely megállapítja, hogy a magyar és olasz királyságok között állandó béke és örökös barátság álljon fenn.

A második cikkely értelmében a két állam békéltető eljárás illetőleg a felmerülő esetekhez képest választott bírósági eljárás alá bocsátja a köztük felmerülő bármilyen természetű vitás kérdéseket, amennyiben azokat diplomáciai úton megfelelő időn belül nem lehet megoldani.

A harmadik cikkely megállapítja, hogy amennyiben a békéltető eljárás nem jár eredménnyel, a jogi természetű vitás kérdések a felek bármely kívánságára választott bírósági eljárás alá bocsátatnak.

A negyedik cikkely utal arra, hogy a békéltető és választott bírósági eljárás módozatai a szerződéshez csatolt jegyzőkönyvben vannak lefektetve.

Végül az ötödik cikkely a szerződés megerősítésére és a megerősítő okiratok kicserélésére vonatkozik.

A szerződés a megerősítő okiratok kicserélésétől számított öt év tartamára szól és amennyiben ennek a határidőnek lejártá előtt egy évvel nem mondják fel, újabb öt-öt évi időtartamra maradványban.

Estebéd Mussolininál

Róma, április 6. A magyar meghívottak tegnap este 5 perccel fél kilenc előtt indultak a római Grand

Hotelből a capitóliumi estélyre. Az utvonalon díszruhás karabinierek állottak. A Piazza Ara Coelin a Capitóliumba vezető serpentin-ut két oldalán karabinierek és fascisták álltak sorfalat, akik

Bethlen István gróf autóját felemelt karral üdvözölték.

A Capitólium feletti kivilágított repülőgépek keringtek. A Capitólium homlokzata és a szenátori palota villanyfényben uszott.

Bethlen gróf és felesége Durini Mondzsa budapesti olasz követ és Hóru András olasz magyar kiséretében, Khuen Hédor Sándor gróf és felesége, Durini grófnéval haladtak fel a lépcsőkhöz.

Utánuk vonultak a magyar meghívott urak, Mussolini a magyar vendégeket nagy olasz társaság élén fogadta a szenátori palota fogadótermében.

Rövid beszélgetés után Bethlen István grófnét Mussolini vezette az ebédhez.

Ebéd előtt a zenekar a magyar Himnuszot, az olasz királyi indulót és a Giovinazzat játszott.

Mussolini és Bethlen pohárköszöntője

Az ebéden Mussolini pohárköszöntőt mondott a miniszterelnökre, amelyben kifejtette azt a barátságos viszonyt, amely a két ország között fennáll. Majd

poharát a Kormányzó öfőméltósága tiszteletére emelte, aki olyan szilárdan vezeti a magyar nép sorsát.

Bethlen István gróf pohárköszöntőjében köszönetet mondott a szíves üdvözlésért, valamint a meleg fogadtatásért. A magyar nemzet köszönetét fejezte ki a baráti olasz nemzet iránt ama támogatásért, amelyet Magyarország ezeréve folytatott súlyos küzdelmében nyújtottak. Poharát az olasz királyi pár tiszteletére, a nagy olasz nemzet virágzására és Mussolini miniszterelnök egészségére ültette.

Az ebéden a miniszterelnök felesége, Bethlen Margit grófnő is részt vett. Hivatalosak voltak a magyar követség vezetőtagjai, valamint az olasz kormány tagjai, a szenátus és a képviselőház elnöke, továbbá Róma politikai és társadalmi életének vezetőférfiai.

Az ebéd meleg hangulatban gyorsan ment végbe, utána a társaság a termekbe vonult, ahol 12 óráig igen élénk beszélgetésben maradtak együtt. Mussolini egyenként is hosszasan beszélgetett az egyes urakkal francia és német nyelven is.

Mit ír a Manchester Guardian

London, április 6. A Manchester Guardian a magyar—olasz szerződésről a következőket írja: Ez az első politikai szerződés, amelyet Magyarország a világháború befejezése óta, mint egyenrangú fél aláírt. Ot nappal ezelőtt véget ért Magyarország katonai ellenőrzése. Most Magyarország hamarosan megszerezte egy nagyhatalom barátságát. Magyarországnak a nemzetek szövetségébe való belépése nem vetett véget elszigeteltségének. Barátok nélkül elhagyott országok hadiügyeinek biztosítására szövetkeztek Magyarország ellen, beavatkoztak Magyarország belügyeibe, és a királykérésben diktálni akartak. A római szerződés azt jelenti, hogy

Bud pénzügyminiszter az építkezésekről, a hitbizományokról és a tisztviselőkérdés megoldásáról

A Ház általánosságban elfogadta a költségvetést — A földbirtok-reform megfelelő finanszírozása

Budapest, április 6. A képviselőház ülésén folytatták a költségvetés tárgyalását. Vértessy István határozati javaslatban kérte, hogy terjessze be a kereskedelmi miniszter az egész ország elektrifikálására vonatkozó törvényt, továbbá, hogy a közutak építésére újabb összegeket vegyenek fel a költségvetésbe. — Minthogy több felszólaló nem jelentkezett, az elnök

a költségvetés általános vitáját bezárta.

Azután Bud pénzügyminiszter emelkedett szólásra, hogy reflektáljon az elhangzott felszólalásokra. Reflektált a felszólalások során a választásokkal kapcsolatban tett megjegyzésekre. Többen osztályuralommal vádolták meg a kormányt. Kérde, lehet-e osztályuralomról beszélni abban az esetben, amikor a kormány legfontosabb programjait a kisekisztenenciák felsegítése, mikor a kormány ezeket juttatott földhöz és munkát teremt minden erejével. Ezután pénzügyi, gazdasági és szociálpolitikai kérdésekre tér át.

Nem érti a szociáldemokrata képviselőket, akik akkor, amikor a kormány szociálpolitikai javaslattal jön,

Magyarország áttörte ezt a gyűrűt és a legyőzött ellenségből olyan állam vált, amellyel számolni kell.

A Manchester Guardian az olasz magyar szerződést halálos csapásnak tekinti arra a francia politikára, amely Magyarországnak a balkáni szférába való bevonásán fáradozott. Magyarország megkapta az olasz támogatást a kisantanttal, különösen pedig Szerbiával és Csehországgal szemben Magyarország kedvezményes elbánásban részesül a fiumei kikötőben, ahol egykor magyar milliokkal építették meg a pompás berendezéseket.

Mitől félnek a szerbek

London, április 6. Az angol sajtó félhivatalos jelentést közöl a barátsági szerződés aláírásáról, az okmányok kicseréléséről és az ünnepekről. A kommentárok, amelyeket a lapok a jelentéshez fűznek, tárgyilagosság és nyugodtak. A Times félhivatalos római jelentés után közzétette a magyar-olasz szerződésről aggodalmakat kelt, tekintettel az utóbbi időben támadt olasz-szerb feszültségre és arra, hogy a magyar-szerb szerződés aláírását elhalasztották.

mint a betegség- és balesetbiztosításról szóló javaslattal, a negáció álláspontját fogadja el, ahelyett, hogy a valóban munkásérdekeket szolgáló törekvést honordná.

Egyesek azt mondták, hogy nagy költségek folyik s összehasonlíthatják költségvetésünket Ausztriáéval. Rassey felhozta, hogy sokkal többet költünk személyi kiadásokra, mint a békeévekben. Elfelejtji, hogy

külömbőség van akkori viszonyaink és a maiak között.

Ma sokkal jelentősebb összegek azok az állami hozzájárulások, amelyeket a vármegyék és felekezetek támogatására fordítunk. Ezenkívül új intézményeink is vannak. Emellett számos feladatot, mint a rendszert és a folyamrendszert állami adminisztrációvá tettük. Nyugdíjak címén határozatos nyugdíjterhet kell viselni a multtal szemben. A tisztviselőkérdésben nagyon helytelen volna arra következtetnünk, mintha a kérdés mai helyzetében már meg volna oldva.

Mindaddig, amíg a tisztviselői társadalom megélhetése biztosítva nincsen, foglalkoznunk kell a kérdéssel.

A kormány azon fáradozik, hogy a

ránk nehezedő nyugdíjterheket megfelelő részben áthárítsa az utódállamokra. Ha ez sikerül, akkor olyan adómérsékletekkel jöhet a kormány, amelyeket minden oldalon örömmel fogadhatnak. Ismételt utal azonban arra, hogyha a legcsekélyebb, tehát kb. 15%-os segítséget akarna nyújtani az állam a tisztviselőknek, ez 35-40 millió pengőt tenne ki. Ezekre az összegekre addig gondolni sem lehet, amíg az adócsökkentés hatását egész terjedelmében nem látjuk. Ha azonban ez a hatás már nem látható és mód nyílik a tisztviselőkérdés megoldására, a kormány haladéktalanul megteszi.

A tisztviselőkérdésben utal arra, hogy amíg az államvasutak tényleges tisztviselőlétszáma 30 ezer fő, addig a nyugdíjasoké 40 ezer. Ez a szám illusztrálja a nyugdíjasok kérdésének nehéz voltát. A kormány azonban lassan és fokozatosan arra törekszik, hogy megnyugvást keltsen. Rövid időn belül javaslatot terjeszt a Ház elé, amelyben megkezdődik a munkát és pedig

a régi nyugdíjasok helyzetének javításával.

Mai helyzetünkben generális megoldásról nem lehet szó.

A földreform kérdésével kapcsolatban megállapítja, hogy finanszírozni kell a reformot a régi birtokosok teljes kielégítésével és a földhözjuttatottak felsegítése érdekében. A pénzvisszonyok javulásával a kormány ehhez hozzá foghat.

A külföldi tőke igénybevételénél megfontoltan kell eljárni. A községek nagyon hajlamosak a külföldi tőke behozatalára, azonban ezt kellő korlátok közzé kell szorítani, hogy el ne adósodjanak. Egyébként a külföldi tőke kedvezően hat majd a kamatra.

A jövő évi beruházásokra rendelkezésre áll az 58 milliós népszövetségi kölcsönmaradvány és az 50-60 milliós költségvetési felesleg. Ezzel folytathatjuk a beruházást, amelynek elmaradása esetén súlyos gazdasági krízisbe került volna az ország. Május folyamán beterjeszti a jövő évben végzendő hasznos beruházásokra vonatkozó törvényjavaslatot. Ezzel eljutunk a talpraállítás utolsó pontjához,

amikor a törvényhozás teljesen visszanyeri régi súlyát az ország irányításában.

Ha a Ház július 1-ig megszavazza a javaslatot, július 1-én megkezdődnek a már teljesen előkészített munkák. Ezután a külkereskedelmi mérleg kérdésére tér át, majd pedig az építkezések kérdésével foglalkozott. Most az a jelszó, hogy „építkezni”, pedig

ezen a téren is be kell tartani a korlátokat,

mert ha ez évet túlhalmozzuk építkezésekkel, ez a következő évben válságot idéz elő.

Foglalkozni kell az értékesítés gondolatával, de a felesleges költségeket ki kell küszöbölni. Ezután utalt arra, hogy most, amikor az építkezések megindultak, 80%-al drágábban kell a téglát megfizetni, ami nehéz. A kormánynak bizonyos

felhatalmazást kell kapnia a beavatkozásra.

Végül a költségvetés elfogadását kéri. A Ház a költségvetést a részletes tárgyalás alapjául elfogadta, majd az interpellációkra áttérve, Bodó János a munkásbiztosító pénztárnál egyszerűbb adminisztráció bevezetését kérte, valamint azt, hogy a feleknek a leggyorsabban és udvariasan adjanak felelősséget ügyeikben.

A Kuria helyben hagyta a táblai ítéletet az olaszliszkai pénzhamisítók ügyében

Budapest, április 6. A kir. Kuria ma foglalkozott az olaszliszkai pénzhamisítók ügyével és helyben hagyta a debreceni tábla által meghozott ítéletet. Eszerint Friedlander Salamon 2 évi és 6 hónapi fegyházra, Cink Dezsőt bűnpártolásért 10 hónapi fegyházra ítélte, Friedlander Frigyes ügyét pedig elküldöztette.

Józan Miklós unitárius püspök Prohászka Ottokárról

Budapest, április 6. A Bethlen Gábor Szövetség szerdai előadás sorozatában, amelyet a Deák-téri iskola nagytermében tartottak, ma este Józan Miklós budapesti unitárius püspöki vikárius beszélt és többek között ezeket mondta:

— Ma bocsátottak a sirba egy olyan keresztény testvért, aki egyetemes emberi szívet hordozott keblében. Mértani arányokban növekedett nagysága lelkünkben, amint folyvást közeledett az élet örök kut forrásához, az Istenhez. Az örökkévalóság kapujában csak imádkozni és örvendezni lehet, hogy ez a fel-

séges ígérlet és üzenet ebben a férfiában tetstet öltött és teljes mértékben betelt.

Ő maga egy munkás színes, egyenes, szép és istenes élet követője, a legmeggyőzőbb argumentumokat mutatta élete példájával arra nézve, hogy a ma és holnap tervei, programja miképpen olvadjanak bele a nagy egységbe, az Isten országának örök régióiba. Az idő neki fog igazat adni, aki a tengert nem akarta a tenyerével kimeríteni, hanem emberi erővel mindent elkövetett, ami a hűség és alázatos kereszténységtől csak kitelik.

Egy család megrázó tragédiája

Budapest, április 6. Ma délután fél háromkor az őrszemes rendőrt figyelmzették, hogy a Vihar u. 15. sz. házban lakó Fidler Lajos ny. pénzügyi főtanácsos nem ad életjelet magáról. A rendőr behatolt a házba és ott

egy Fidler Lajost, mint fiát Jenőt holtan találta.

A helyszínrre bizottság szállt ki, mely a következőket állapította meg: A ház félreeső helyiségében találtak holtan Fidler Lajos kocsonyi születésű 1899. évben sz. ny. pénzügyi főtanácsost, amíg fiát Fidler Jenőt budapesti születésű 26 éves

egyetemi hallgatót az ágyban találtak halva, mellette tres morfiumos üveg és luminál pirulák feküdtek.

Fidler Lajoson csak kisebb horzsolásokat találtak, amelyek halált nem okozhattak. Valószínűleg agyvérzés következtében halt meg. Fidler Jenő több bucsulevelet hagyott hátra és a rendőrséghez intézett levelében azt írja, hogy éjjel 12 órakor tért haza f. hó 4 én, amikor az atyját halva találta.

Ez a körülmény, valamint anyjának közlése megrázóan hatott a családtagokra, akik a tragédia gondolatát.

Vakmerő fiatalok biciklitolvajokat fogott el a debreceni rendőrség

A kiköcsönzött bicikliklen Püspökladányba mentek és ott eladták

(A Hajdúföld tudósítójától.) Két fiatalok a napokban beküldött négy kisfiút a Heinisz Ferdinánd Csillagóta 16. szám alatt levő kerékpárkölcsonzó üzletbe, hogy béreljenek ki egy kerékpárt. Amikor a fiúk kiharozták a kerékpárt, a két fiatalok azzal vette azt el tőlük, hogy várják meg őket, azonnal visszajönnek. Mint később kiderült, a kerékpáron Püspökladányba mentek, ahol eladva azt, egyikőjük Budapestre utazott, míg a másik visszajött Debrecenbe és egy borbélyüzletben vállalt munkát. Heinisz megtette a fufangos kerékpártolvajok ellen a feljelentést, mire a rendőrség a megindított nyomozás során a Debrecenbe visszautazott fiatalembert letartóztatta, a másik kézrekerítésére pedig megtéve az intézkedést, megkereste a budapesti főkapitányságot a szökevény letartóztatására. Az elfogott biciklitolvaj kihallgatása alkalmával töredelmes beismerő vallomást téve előadta, hogy társával munkát keresni indult utnak, azzal az elhatározással,

hogyha nem sikerül munkát kapniok eladják a gépet és annak az árából Budapestre utaznak. Ő azonban megfontolta a dolgot és visszajött Debrecenbe.

Biciklilopás a Király-utcán

Petrik János pénzbeszedő, Hatvan-utca 38. szám alatti lakosnak a Király-utca 2. számú házban lévő dolog, kerékpárját a ház előtt hagyta. Amikor elvégezte dolgát, fel akart ülni gépére, megdöbbenve vette észre, hogy azt valaki ellopta. Nagy-busban indult neki, amikor a Miklós-utcán észrevette, hogy két kiskorú biciklizik elveszett gépén. A két kis biciklitolvaj észrevéve, hogy gazdája rátalált a gépre, nagy iramban a Hunyadi utca felé vették útjukat, de Petrik üzbe véve őket, a Hunyadi és Erzsébet utca sarkán utólérte és átadta a közeli redőrszemnek, aki mindkettőjüket előállította a központi ügyeletre. A rendőrség kihallgatásuk után mindkettőjüket átadta a fiatalokúak bíróságának.

Minden jobb fűszerüzletben beszerezhető a

BIKSZÁDI VIZ

mely szerencsés vegyi összetételénél fogva hatásában felülmúlja a gleichenbergi, emsi, seltersi vizeket. Ideálja a lugossós ásványvizeknek s igazi gyógykincs a szenvedő emberiség számára. Idült gyomorbántalmak, vesekő, angol- és görvélykor pompásan orvosolhatók vele.

Ferráknak termékeit „Bikszádi víz” fonéknyomású üvegekben hozzuk for galomba.

Höchtl Margit hangversenye

Az idei hangversenyszezon egyik legkimagaslóbb s legértékesebb zenei eseményét éltük át tegnap este a Városi zeneiskola hangversenytermében, ahol

Höchtl Margit

riika, kiváló képességű zongoraművész, a Városi Zeneiskola egyik legnagyobb büszkesége, tartotta idej egyetlen önálló zongoraestjét. Zsúfolt ház előtt, a város zenei előkelőségeinek színe java előtt játszott a művész olyan kiváló diszpozícióval, amilyennel még eddig nem hallottuk játszani. Szinte át szellemültünk invenciózus, roppant finom és meleg játékának varázsa alatt. Művésze oly tökéletes, amelyhez, ha jó diszpozícióban van, a magyar művészek közül csak Dohnányi fogható. Sőt tegnap jóval többet adott mint Dohnányi a legutóbbi ittlétekor. Technikája oly finom és tökéletes, hogy újjainak varázsa, finom billentése, nagyszerű balkeztékijája alatt énekel a zongora minden billentyűje. Az ő játéka mellett életrekelnek a kótafejek s nemcsak tudatos mozgást végeznek, de csillogó, eleven, érző valósággá is válnak. Roppant finom színei mellett egyetlen egy melódiaördék sem vész el s szinte látni lehet, mint emelkednek ki diszkrétan a harmóniák tömegéből a legszebb melódiák. Nála nem vész el egyetlen egy lényeges, vagy csak kisjelentőségű „Jallamfázis sem. Mindannyi rendeltetési helyén, tökéletesen érvényesül s a költő érzése szerint szólal meg. Ebben és a kiváló frazirozásban van briliáns technikáján felül Höchtl Margit nagy művészi értéke. Az ő játéka annyira egyéniségű művészi, hogy játékát hallgatva, csak a mű szépségeit látjuk és érezzük. És ez az előadóművészet igazi kritériuma. A technika — csak készség. A művészet ott kezdődik, hogy ki-ki milyen életet tud a száraz zongoraanyagba önteni.

Höchtl Margit igazi, vérbeli művész, aki mindig egyéni és mindig tökéletes művész. S ha nem lenne olyan szerény, már bizonyára az európai metropolisok hangversenyközönsége tapsolna és ünneplné. Műsorán Sciarlatti, Schuhmann, Liszt és Chopine művei szerepeltek. Különösen Liszt-, de még inkább Chopin-számai váltottak ki osztatlan, meleg és őszinte tapsot. Liszt: Gondoliera-ját meg kellett ismételnie, Chopine Cis moll Etüdjét pedig (melyet Lengyelország bukásakor írt), oly tökéletesen játszotta, hogy az alkotót véltük látni, mintha zokogva hazája pusztulásán, előttünk sirtán el a fájdalom könnyeit.

A közönség olyan lelkesen ünneplte a kiváló művészt, hogy több ráadást is kellett adnia. Szívvel kívánjuk, hogy mély és tartalmas művésze mély sok sikert és még több külföldi elismerést hozzon számára. (f. i.)

LEGJOBB KALAPOK

FEKETÉNÉL

Magyar ember csak magyar lepot olvashat. — Kávéházban, borbélynál, újságárúsnál követelje a HAJDUFÖLD-ot!

Takó Ferenc monstre-bünpörében rendkívül érdekes és súlyosan terhelő vallomások hangzottak el

A vádlott cinikusan tagadja a vádakot — Tanuk igazolták Takó Ferenc büntetett előéletét — Fantasztikus mesék a vádlott alteregójáról, aki állítólag szovjetezredes

Hatvanegy tanut hallgattak ki az első napon

(A Hajduföld tudósítójától.) A debreceni királyi törvényszék szerdán délelőtt 9 órakor kezdte meg Takó Ferenc bűnyűének tárgyalását. Az olaszliszkai bűnper óta ilyen nagyarányú per nem is zajlott le a debreceni törvényszék előtt, mert el lehet mondani, hogy a Takó-féle ügy nemcsak méreteiben nagy, hanem részleteiben is rendkívül érdekes s maga az eset néhol szinte az amerikai filmek trükkjeire fordulatira emlékezteti az embert. A szerdai tárgyaláson már a vádirat felolvasása során látnivaló volt, hogy sok olyan részlet fog napvilágra kerülni, melyet a közönség egyáltalán nem ismer. Még érdekesebb momentumok fordultak elő azután a tárgyalás további részén.

Az ügy előzményre nagyjában emlékszik minden újságolvasó ember. Az elmúlt év áprilisában Takó Ferenc járásbírói jegyző, aki Preimeszberger központi vizsgálóbíró mellé volt beosztva, megszökött Debrecenből, miután kiderült, hogy Nagy Samu ügyvéd irodájában négy millió koronával megvesztegette. Nagy Samu ügyvéd négy elbujtatott tanu előtt játszatta le a megvesztegetést, melynek célja csupán az volt, hogy a hatóság kezére juttassa Takót, aki a Bagdi-féle végrendelet hamisítása ügyében attól tette függővé a vizsgálat kedvező irányu folytatását, hogy 4 millió koronát hajlandó-e neki kifizetni Nagy Samu ügyfelei, Mészáros Jánosék. A lefényképezett egymillió koronás bankók, a szobában elhelyezett fonográf, Takó szökése és az oláh hatóságok által történt elfogása, valamint a megtevédt ember feleségének tragikus öngyilkossága méltán terelték a közérdeklődés fókuszába az ügyet.

A debreceni vizsgálóbíró nyomozása megállapította később azt is, hogy Takó lelket egyeb bűncselekmények is terhelik s a szerdai tárgyaláson szinte, mint novum derült ki, hogy Takó ellen 29 rendbeli csatásért, sikkasztásért, család kisértetének büntetéseért is vádat emelt a királyi ügyészség.

A tárgyalás megnyitása

A tárgyalás első napja az általános nagy érdeklődés jegyében zajlott le. A törvényszék nagy esztétikai természetű megjelent hallgatóközönséggel, ügyvédekkel, újságírókkal és főként tanukkal, amennyiben a monstre bünpörben összesen 112 tanut hallgattak, illetőleg hallgatnak ki.

Kilenc óra után néhány perccel vonult be a terembe Jeney Sándor tanácselnök büntető tanácsa, melyben dr. Jankovich Jenő, mint előadóbíró, Rózsa Lőrinc, mint szavazó bíró foglaltak helyet. A vád képviselőjét maga az ügyészség elnöke dr. Gergely Károly látta el.

A tárgyalási jegyzőkönyvet Paricsy Bertalan vezette.

Felvezetik a vádiottat

Nem sokkal a tanács bevonulása után szuronyos fogházra kíséri fel a vádlott Takó Ferencet. Egyszerű öltözék ruhá van rajta, haját rövidre vágta, de viszont kis angol bajusza, melyet a szökéskor le is botortvaltatott, azóta alaposan megadótt,

szépen kivan pödörve, felfelé kunkorítva. A fogház levegője úgy látszik nem nagyon használta Takónak. Megsoványodott és főként nagyon megöregedett. Hajja, bajusza megöszült s szinte nem is csodálatos, hogy a tanuk nem ismernek rá a szembesítések alkalmával. Alig van ideje rá, hogy széjjel nézzen régi ismerősei között, az elnök már meg is nyitja a tárgyalást, számba veszi a tanukat, akik közül szerdára 83 volt beidézve — Ezek közül csak 71-en jelentek meg. Tizenegy tanu nem jött el, egy pedig kimentette elmaradását.

Takó azt állítja, hogy nem volt büntetve

Mikor az elnök Takó Ferenc személyi adatait kéri, a vádlott elmondja, hogy 1874-ben április 2-án született Csongrád megyében Hódmezővásá-

29 rendbeli csalással, sikkasztással, megvesztegetéssel vádolják Takó Ferencet

A királyi ügyészség Takó Ferencet 29 rendbeli csalás büntetével, 4 rendbeli csalás kísérletének büntetével, 1 rendbeli sikkasztással és 1 rendbeli megvesztegetés büntetével vádolja.

A csalásokat Takó Ferenc úgy követte el, hogy 1922 november 30 és 1924 június 1-e között, amikor mint járásbírói jegyző volt, a hagyatéki ügyek feldolgozásával volt megbízva, abból a célból, hogy magának jogtalan anyagi hasznot szerezzen, a végrendelet kihirdetéséhez megidézett feleknek azt mondta, hogy bányegés és eljárás költségeket kell fizetniük és ezzel őket megtevéstve 14,000 koronától 600,000 koronáig terjedő összegeket csalt ki azoktól.

A Karap Mihály és társa elleni bűnyűben az óvadék ellenében szabdlábra helyezett Karap Mihályéknak azt mondta, hogyha nem ad neki öt milliót és terményeket, akkor újra letartóztatja az ügyészség. Ezért Karapékától 5 millió koronát, 5 mázsa tengerit és 3 mázsa burgonyát valóban el is fogadtak.

Az uszora vétségével vádolt Adriányi Kornél bűnyűben, mint vizsgálóbíró segéd szakértői szemlét fogantatosított és azt mondta a védő

Takó nem érzi magát bűnösnek és vádaskodik

A vádirat felolvasása után az elnök Takó Ferencet szólítja maga elé.

Elnök: Bűnösnek érzi magát?

Takó: Nem érzem!

Az elnök további kérdéseire a 30 végrendeleti csalást illetően kijelenti, hogy ő a felektől valóban felvett pénzt, ezt azonban nem a saját céljaira fordította. Előadása szerint őt egy alkalommal Tóth Endre dr. királyi közjegyző kérte fel arra, hogy a végrendelet kihirdetésére megidézettektől a közjegyzői illetéket szedje be. — Állítása szerint Tóth Endre ezért neki percentet is ígért. A provízió nagyságára már nem emlékszik, de többször vett fel Tóth Endrétől percent fejében 2-300,000 koronákat. Utoljára 1525. májusában vett fel 800,000 korona províziót.

Elnök: Figyelmezteti Takót, hogy ha ez nem fedné a valóságot, ne keverjen belé másokat az ügybe.

helyen. Atyja Ferenc, anyja Bartha Lidia volt. Római katolikus vallású, katonára volt, kitüntetései nincsenek. Saját bemozdása szerint párbajvétség miatt négyszer volt büntetve. 1908-ban 8 napi, 1910-ben két heti, 1911-ben egy hónapi és 1914-ben két napi államfogházat kapott párbajvétségért. — Kiderült az is, hogy Takó Ferenc 1901-ben magánokirathamisítás miatt 8 hónapi börtönre volt bűnös.

Elnök: Más bűn e és nem volt?

Takó: Nem!

Ezután a tanukat kirúldték a teremről, majd a bíróság rövid tanácskozára vonul vissza, melynek befejeztével Jeney tanácselnök kihirdeti, hogy a tárgyalást az elmaradt tanuk nélkül is megtartják és azokat a tanukat, akik nem jöttek el, csendőrséggel vezettetik elő.

Ezután megkezdődik a vádirat felolvasása.

helyettesének, dr. Csorba Antal ügyvédjelöltnek, hogy ha 5 millió koronát adnak neki, úgy ő elintézi a szakértővel, hogy a kedvezőtlen vélemény helyett kedvezőt adjon. Ezt a cselekményt Takó akaratan kívül nem hajhatta végre, mert a terhelt és a védő nem fizettek.

A szándékos emberöléssel vádolt özv. Csász Miklósnéknak azt üzenté Takó, hogyha két millió koronát fizet neki, akkor ő kieszközli Császné szabdlábrahelyezését. Császné ezt hajlandóan végre, mert Császné nem fizetett.

Az uszorával vádolt Wallner Gyula elleni bűnyűben Takó Ferenc Kovács István sértettől Wallner Gyula részére 20 millió koronát átvett és ezt az összeget jogtalanul elulajdonította.

A magánokirathamisítással vádolt Bagdi Antal és társa elleni ügyben, melyben a vizsgálatot, mint önálló működési körrel felruházott bírósági jegyző vezette Mészáros János sértettől, azzal az ígérettel, hogy a vizsgálatot majd rá nézve kedvező irányban vezet, 4 millió koronát kért és 1926. április 9-én Sz. Nagy Samu irodájában ezt a pénzt át is vette.

Takó Ferenc: Tóth tette nekem ezt az ajánlatot.

Elnök: Kinek adta át Ön a beszedett pénzt?

Takó: Tóth Endrének.

Elnök: Ha ez megfelel a valóságnak, miért éppen Tóth Endre volt az, aki jelentést tett a járásbírósnak, mikor megtudta, hogy Ön pénzt vett fel.

Takó: Nem tudom, hogy tett volna!

Elnök megkérdi, hogy ezt a Tóth-féle megállapodást miért nem említette a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaiban.

Takó erre azt feleli, hogy mikor a vallomást tette, nagyon fáradt volt s ugyszólván még gondolkodni se tudott.

Különös terményszállítás Takó hivatalába

A Karap-féle ügyben tagadja, mintha ő öt millió koronát és öt

mázsa búzát vett volna fel. Azt állítja azonban, hogy úgy Karap, mint ennek ügyvédje, Czippott György ny. táblabíró tettek neki ajánlatot, sőt egy alkalommal Czippott két millió koronát is ígért neki. Előadása szerint ő erre irodájából kiutasította Czippott ügyvédet.

Elnök: Miért nem tett jelentést akkor az esetről hivatali főnököknek, Preimeszbergernek?

Takó: Kivel tudtam volna én ezt bizonyítani?

A vádlott ezután előadja, hogy néhány nap mulva Karap is megjelent hivatali helyiségében, ahol beszélgetés közben pénzt akart neki átadni, mire ő „kirugta.” Ezt állítólag Bagdi női fodrász is látta Határozottan állítja, hogy Karaptól sem pénzt sem terményt nem kapott.

Elnök: De hiszen látták, hogy terményt vittek Önhez!

Takó: (cinikusan) Lehet, de én nem tudok róla.

Takó tagadja a megvesztegetés vádját is

A Wallner-féle sikkasztási vádra vonatkozólag azt adja elő, hogy valóban átvett 20 millió koronát, azt az összeget hazavitte a lakására, később azonban mind a húsz milliót átadta Wallner Gyulának.

A megvesztegetés vádjára nézve azt a meglepő kijelentést teszi, hogy nem igaz, mintha ő 4 millió koronát kapott volna. Azt állítja, hogy Nagy Samuval a lehető legjobb baráti viszonyban volt. Nagy Samu még este fél 10 órakor gyakran értük küldött, hogy menjenek el hozzá vendégségbe. Szőlőt, tortát küldött nekik ajándékba, készpénz kölcsönrel segítette őt, sőt váltót is írt alá neki.

Az utolsó napig jó viszonyban voltunk — mondja — még az uolsó napon is volt nálam a hivatalban.

Ezután előadja, hogy ő a négy millió koronát köcsönrel kérte Nagy Samutól, mert a felesége beteg volt és ennek gyógyítására, üdülésére kellett a pénz. Nagy Samu megígérte még április 1-én, hogy a pénz meg lesz, de kérte, hogy adjon váltót. Ő a váltót oda is adta Nagy Samunak, akitől állítólag soha nem kapta azt vissza, Barátságuk jellemzésére meg említi, hogy Nagy Samu az ő feleségét „kis komámasszonyának” hívta. Április 8-án négyszer ötször járt nála Nagy Samu, aki azt kérte, hogy világosítsa fel Mészárosnéét, aki neki (tud diállik Nagy Samunak) nem akarja elhinni, hogy az ügy jó uton van. Április 9-én vagyis a leleplezés napján, délután négyszer is küldött érte Nagy Samu, hogy menjen el az irodájába. Majd minden atmenet nélkül így folytatja:

En négyszer is kimenettem Nagy Samutól, hogy becs'elen emberré ne váljak.

Elnök: Rendre utasítom! Né hazánáljon ill sértő kifejezéseket! Arra feleljen, vit e magával ita okát Nagy Samu irodájába.

Takó: Vittem!

Felhívjuk figyelmét

párisi, londoni
nyakkendő
ujdonosságainkra

4 5 6
pengő pengő pengő

Spira és Beregi

Elnök: Miért vitte el a Mészáros-fele ügy iratát Nagy Samuhoz?
Takó: Véletlenül nálam voltak.
 Elmondja ezután a vádlott, hogy a Nagy Samu irodájában nagy meglepetésére Mészárosékat találta, akik elkezdtek az ügyről kérdezősködni, majd Mészárosné elővett négy egy millió koronást, azokat meglobogtatta

Takó zavaros és ellentmondó vallomása

Az elnök ezután elébe tárja Takónak korábbi vallomását, melyek ugy egymástól, mint a mostanítól merőben eltérnek. Az első vallomásában határozottan tagadta, hogy pénzt vett volna át.

Takó: Akkor én azt sem tudtam, hogy mit mondok!

Az elnök elébe tárja a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, melyben viszont elismeri, hogy 4 milliót átvett Mészároséktól, állítása szerint azzal a céllal, hogy a Bagdi féle végrendeletet szakértőkkel megvizsgáltsa. Felolvasnak egy másik Takó-féle vallomást is, melyben a vádlott azt mondotta, hogy mikor a 4 milliót átvette, valósággal önkivületi állapotba esett és azt sem tudta mit csinál. Ugyanebben a vallomásban azt mondotta, hogy az iratokat el sem vitte magával Nagy Samu irodájába.

Elnök: Önt kihallgatta a vizsgálóbíró 1926 október 20 án, akkor sem úgy adta elő a tényállást, mint most.

Takó meséi egy állítólagos hasonmásáról, aki ezredes a szovjethadseregben

Az elnök ezután több kérdést intézett Takó Ferenchez arra vonatkozólag, hogy hol, mikor és milyen minőségben volt alkalmazásban, majd pedig rátért a Takó büntetésére vonatkozó adatokra.

Elnök: Van önnek egy büntetése is, mely az iratokban szerepel.

Takó erre azt a merész állítást teszi, hogy a büntetés nem rá vonatkozik. Szerinte van egy másik Takó Ferenc is. Ezt ő még gyermekkorában ismerte, egy Takó nevű szegedi portás fia. Mikor a szegedi árvíz volt, ezek a Takók Hódmezővásárhelyre menekültek. A fiu, akit egyébként Takó Mihály Ferencnek hívták, nagyon hasonlított hozzá. Tudomása szerint szintén jogvégezt ember lett. Jelenleg Oroszországban a szovjethadseregben ezredes.

Elnök: Ennek a másik Takónak a személyi adatai csodálatosan megegyeznek az önével. Az is római katolikus, 1894-ben született, április 2-án, akár csak ön. A különbség

Vallomás egy Takó Ferencről, aki Budapesten pénztárcát lopott

Szünet után az elnök megkezdi a tanúkihallgatásokat. Az első tanu dr Borsy Imre berettyóújfalui ügyvéd. Elmondja, hogy Hódmezővásárhelyen Takóval együtt végezte a gimnáziumot, azóta nem találkoztak, de gyergyószentmiklósi kollégáitól hallotta, hogy Takót okirathamisításért megbüntették és a büntetést Brassóban ülte le. A másik Takóról nem tud semmit és így egészen bizonyos, hogy ez a Takó volt az, akit megbüntettek. Elmondja, hogy Takónak nagyon szép gyermekkorra volt. Szülei jómódu emberek voltak és az irigylet fiatal emberek közé tartozott. Elmondja azt is, hogy körülbelül 1910-ben a Pesti Hirlapban egy cikk jelent meg Takóról, aki akkor a budapesti rendőrségnél volt alkalmazva. A cikkben az volt leírva,

és mondta, hogy: Itt van az előzetes költségekre.

Itt nincsenek semmiféle költségek! — mondottam erre én, mire Nagy Samu odaugrott és azt mondta Mészárosnak:

— Ne tessék itt annyi' kolyogni Te meg vedd el a pénzt, ez az amit kölcsön kértél.

Takó: Hallgat és egyáltalán nem tud felelni az elnök kérdésére.

Takó és Nagy Samu barátsága

További kérdésekre elmondja, hogy Nagy Samu egy ízben elkérte tőle az iratokat s azt mondotta, hogy ki akarja csenni belőle a pót végrendeletet. Akkor azt is mondta Nagy Samu, hogy egy másik perben már hasonlóképpen ellopott egyszer egy iratot.

Elnök: Mikor mondta ezt Nagy Samu?

Takó: 1926 február elején.
Elnök: És ön mégis barátja viszonyban volt vele ezek után is.

Takó: Kérem én mindig tartózkodtam vele szemben.

Elnök: Ugyan kérem! Hiszen ön még ezután is kölcsönt kért Sz. Nagy Samutól.

Ezután felolvassa az elnök Takónak egy Nagy Samuhoz intézett, április 7-én kelt levelét, melyben Takó így írja alá magát: Tiszteelő barátod Takó Ferenc.

csak annyi benne, hogy az a másik Takó nő volt.

Felolvassák ezután a gyergyószentmiklósi törvényszék ítéletét, mely szerint hivatali sikkasztás miatt 2 évi és 4 hónapi fegyháza ítélték.

Takó Ferenc: Én rá nem vonatkozik ez az ítélet.

Elnök: Tudja-e 'ön, hogy az a másik Takó nő volt?

Takó: Azt nem tudom.

Felolvassák erre a szegedi rendőrkapitányság átiratát, amely szerint Szegeden Takó Pál nevű vasuti portás volt. Egy másik Takóról tud a rendőrség, de annak nincs és nem is volt Ferenc nevű fia.

Takó: Itt a tévedés. Az a fiu Mihály Ferenc volt. Én Takó János Ferenc vagyok.

Elnök: A vizsgálóbíró előtt soha sem mondta, hogy a portás fiát Mihály Ferencnek hívták.

Ezzel az elnök be is fejezi Takó kihallgatását és öt perc szünetet rendel el.

hogy Takó együtt mulatott egy gazdagabb barátjával, akinek a pénztárcája mulatás közben eltűnt.

Elnök: Tudja-e biztosan, hogy Takó Budapesten volt az államrendőrségnél?

Tanu: Tudom!

Védő: Hogy lehet az, hogy a budapesti államrendőrség bizonylata szerint Takó nevű ember abban az időben nem volt a pesti rendőrségnél.

Tanu: Óriási botrány lett volna a dologból és a rendőrség jó hírneve érdekében Takót kiléptették a szolgálatból.

Elnök: (Takóra mutatva) Ez az ember volt, akit Ön ismert?

Tanu: Igen!

Takó Ferenc: Én nem ismerem.

Tanu: Igen! Ő volt az!

Két és félelvi börtön okirathamisításért

A következő tanu dr Salgó László: Hódmezővásárhelyen egy időben járt gimnáziumba Takó Ferencce! Hallomáshól tud arról, hogy Takó Erdélyben csinált valamit, amiért becsukták. Más Takó Ferencet soha nem ismert. Ez a Takó azonos az elítélt emberrel.

Ezután Bényei Kálmánt hallgatja ki a bíróság. Kijelenti, hogy személyesen is nagyon jól ismeri Takót. Gyergyószentmiklóson Takó Ferenc bizonyos kortes-szolgálatot tett a függetlenségi pártnak és akkor Sümei Vilmos, az ismert képviselő nevezte ki a járásbíróvához.

Akkor Polónyi volt az igazságügy-miniszter s mivel éppen betegen fektült a lakásán, Sümei Vilmos elment Polónyihoz és azt mondta, hogy addig nem megyek el innen, míg Tako Ferit ki nem nevezed. A kinevezés megtörtént és a járásbírósnál Takót éppen ő mellé osztották be s ott volt mindaddig, míg csak az okirathamisításért el nem itélték. Azon a fő tárgyaláson mint tanu szerepelt s azt még tudja hogy Takót két és fél évre itélték. Később leszállították a büntetést 8 hónapra. Azóta — mondja nagy derűtlenség között a tanu — bizony én nem találkoztam az öreg Ferkóval.

Gergits Károly ügyészégi elnök: Egész bizonyos, hogy ez a Takó volt az, akit elítélték?

Tanu: Egészen bizonyos.

Takó: Nem én voltam az!

Tanu: Dehogynem!

A bíróság elrendeli a tanu megesketését, ami meg is történik.

600 ezer korona a végrendelet kihirdetéséért

Ezután a végrendeleti csalásokra vonatkozólag hallgatnak ki több tanu. Káttay Deitalan, Káttay Piroška, Vass Sándor, Vass József, özv. Vass Józsefné, Lócsey Sándorné, Csete Lajosné, Szentkirályi Józsefné, akik mind egyszerű, tanulatlan falusi parasztemberek, fejkendős parasz-asszonyok, egyértelműleg azt valják, hogy a végrendelet kihirdetése után a vádlott 600.000, illetőleg 140.000 koronát kért tőlük. Nem mondta, hogy mire kell a pénz, de mert kérték, ők fizettek. A vádlottat nem ismerik fel, csak annyit tudnak mondani, hogy egy olyan uriruhás ember volt, aki a pénzt kérte.

Mivel ekkor az idő már negyed kettőre jár, az elnök felfüggeszti a tárgyalást, melynek folytatását délután 3 órára tűzi ki.

Mire jó, ha a fogházban megnő a bajusz

A délutáni tárgyaláson, — melyet három órákor nyitott meg Jeney tanácselnök — folytatták a tanu kihallgatását. Takó Ferencz, mint említettük, a fogházban megnövesztette a bajuszát és — mint kiderült, — ez

rendkívül ügyes trükknek bizonyult, mivel a tanu nagy része éppen emiatt nem tudta határozottan felismerni a vádlottban azt az embert, aki a végrendelet kihirdetésekor pénzt kért tőlük. Azt azonban valamennyien egyértelműleg állítják hogy a pénzt az az ember kérte tőlük, aki a hagyatéki kihirdetésekor a jegyzőkönyvet vezette az! pedig maga Takó is elismeri, hogy ő volt a jegyzőkönyv-vezető, ille'őleg a végrendelet kihirdetője.

A délutáni tanu között azonban még így is akad egy kettő, köztük Vegudri Ferencné, aki határozottan felismerte Takó Ferenczet. Vegváriné és Kelemen József szemébe mondják a vádlottnak, hogy ő volt az, aki tőlük pénzt kért a végrendelet kihirdetésénél!

Takó: Nem emlékszem!

Védő: Takó már a vizsgálóbíró előtt is szemébe mondta a tanuknak, hogy nem ő vett fel tőlük pénzt.

Takó erre módosítva vallomását, azt a határozott kijelentést teszi, hogy a tanuktól nem vett fel pénzt.

A délutáni tárgyaláson még számos tanu hallgattak ki, akiknek lényegtelen vallomása után az elnök háromnegyed nyolc órákor felfüggesztette a tárgyalást, melynek folytatását ma, csütörtökön délelőtt 9 órára tűzte ki. A szerdára beidézett 71 tanu közül tizet nem lehetett már kihallgatni. Ezek kihallgatását a mára beidézett 36 tanuval együtt ejtik meg.

Czipott György dr ügyvéd nyug. táblabíró bentjárt szerkesztőségünkben, ahol kijelentette, hogy azok az állítások, melyeket Takó Ferenc vallomásában órá vonatkozólag tett, egytől-egyig szemeszédett valótlan-ságok, amiért Takó Ferenc ellen a rágalmozási pert haladéktalanul megindítja.

Divatnyakkendő 1 pengő
 KORNFELD urdivatruház n.

Tavaszi cipő-ujdonságok megérkeztek!
 Neumann Miksa, Piac-utca 41

Ne nézzen se jobbra, se balra,
 hanem menjen egyenesen
GERŐ ERŐ
 férfi- és fiuruha üzletébe
 Debrec n, Piac u 69
 Ott igen jó, tartós és divatos ruhát olcsón vásárolhat
 Az árak minden darabon láthatóan felüntetve!
II TULKÖVEI ELÉS KIZÁRV. II

Husvétii különlegességek nagyválasztékban

STÜHMER
 cacao, csokoládé, bonbon

Ferenc József ut 69.

A megyeházzal szemben.

Székesfehérvár lakossága egész éjszaka virrasztott Prohászka Ottokár ravatala mellett

Budapestől Fehérvárig térdeplő embertömeg tisztelgett Alba Regia halottjának

(A Hajdúföld tudósítójától.) A leg-nagyobb magyar főpap, aki huszonkét évvel ezelőtt gyalogszerrel és észrevétlenül vonult be püspöki rezidenciájának falai közé, kedden délután hazaérkezett Alba Regia öreg-templomába. A különvonat, mely Prohászka püspököt s vele együtt a székesfehérváriak küldött ségét tizenegy Pullmann kocsin szállította haza, három óra 10 perckor gördült ki a budai pályaudvarról. Az állomás peronján térdeplő parasztságok, földelentező gyári munkások ezrei, királyi hercegszónok, arisztokrata hölgyek, katolikus és protestáns főpapok, kormánypárti és ellenzéki képviselők, azután villanyos kalauzok, csuklyás szerzetesek, iparosok, nagybirtokosok és koldusok: a magyar nemzet egyeteme bucsuzott Ottokár püspök pihenni készülő porhüvelyétől, melynek Istenhez térő lelke ma már a halhatatlanság fényével sugarozza be a magyarság éjszakáit.

A különvonat utja

Prohászka holttestének székesfehérvári utja a liberális lapok állítása szerint is olyan imponáns volt, amelyhez csak II. Rákóczi Ferenc hamvainak hazaszállítása hasonlítható. A különvonatot Gordon Róbert, a Duna-Száva-Adria vasúttársaság vezérigazgatója személyesen vezette s a budai állomástól a Kelenföldig a pályatest mindkét oldalán a térdeplő embertömeg szakadatlan láncolata húzódott. Budafoktól Székesfehérvárig minden állomásponton frontján gyászdrapériák, „Az örök világosság fényeskedjék Neked”, „Isten áldjon meg” s hasonló felirásokkal. Az állomásokon hívők százai várakoznak, élőkön a plébánosokkal, akik áldást intenek a robogó vonat halottjára. Martonvásár után az első őrháznál a vasúti baktek a szokásos tisztelgés helyett térdre borultak s magára keresztet vetve fogadták a vonatot. A Pettend-pusztai állomáson a 70 esztendő nagybirtokos, Lutzenbacher Miklós a töltés kavicsain térdepelt fekete díszmagyarban.

Székesfehérvár gyásza

Öt óra mult, mikor a vonat a déliavasut műhelytelepe mellett elrobogott. A gyári munkások többszázfőnyi tömege térdenállva tisztelgett a keresztényszocializmus nagy apostola előtt. Az állomás peronján ezer és ezer kisírt szemű ember imádkozott, a nők jajveszékelték, midőn a különvonat megállott. A vonatból elsőnek gróf Széchenyi Viktor főispán és dr. Zavaros Atadár polgármester ugrottak ki, hogy a koporsót vállakkal segítsenek leemelni.

Bevonulás az öregtemplomba

Ami ezután történt, annak imponáns részleteit leírni nem lehet. Székesfehérvár minden ablakában két-két gyertya égett s az utcák két oldalán gyertyákat tartó emberek sorakoztak fel. A vármegyeháza kiülégitott ablakából gyászlobogók lengtek és csak egyetlen ablak volt lefüggönyözve: a püspök dolgozószobájának ablaka, mely mögött a legnépszerűbb könyveit írta.

Fehérvár virraszt . . .

A püspököt hét óra előtt ravatalozták fel az ugynevezett öregtemplom szentélyében. A dóm kapui *Angelus*-kor nyíltak meg a közönség számára és reggel hétfőig a város minden épkéztlő embere megfordult a ravatal mellett. Az utcai forgalom egy percig meg nem szűnt, a székesegyház környéke telve volt járókelőkkel s a vidékről érkező kocsik és vonatok egyre ontották a részvevő embertömeget

A királyi család tagjai Fehérváron

A gyászszertartás 30 ezer főnyi közönség jelenlétében délelőtt 9 órakor kezdődött. Öröndetes feltűnést keltett, hogy József, József Ferenc, Albrecht királyi hercegek a fehérvári temetési szertartáson is megjelentek, karjukon gyászszalaggal. Autón érkezett a temetésre dr. Sipőcz Jenő, Budapest polgármestere. A dóm szentélyében a magyar közélet csaknem valamennyi előkelősége megjelent. A gyászmisét Szmezsányi Lajos egri érsek pontifikálta Zichy Gyula gróf kalocsai, Mikes János gróf szombati helyi, Rott Nándor veszprémi, Miklóssy István hajdudorogi püspökök és dr. Werner Adolf zirci apát segítségével. A gyászbeszédet dr. Schütz Antal egyetemi tanár, kegyesrendi áldozár mondotta. Mire végén az érsek s püspökök megadták az abszolutiót, majd megindult a végelelathatalan gyászmenet. A püspöki rezidencia előtt dr. Virágh Ferenc pécsi püspök újból megáldotta a koporsót s a Szentháromság-temető diszshelyén Prohászka Ottokár földi maradványait átadták a földnek.

A friss hantolású sir fölé egyszerű fakeresztet állítottak mindössze ennyi irással:

† Prohászka Ottokár dr. Élt 69 évet

A harangok pedig késő estig zúgtak. — Siratták Székesfehérvár tizenötödik püspökét, a fehérvári szegények áldott életü gyámolítóját, a katolikus egyház legzenélisabb lángelméjét, az ébredő magyarság tántoríthatatlan vezérét, a nemzet próféta-lelkü poétáját . . .

Gyászistentisztelet Debrecenben

Prohászka püspök lelkiüdvéért szerdán országsszerte gyászistentiszteleteket tartottak a róm. kath. templomokban, így a többek között Debrecenben is. A plébánia templomot reggel 8 órakor zsufozásig megtöltötték a hívek, akik között megjelentek a város társadalmi és közéleti előkelőségei is igen nagy számban

Az ünnepléses gyászistentiszteletet dr. Lindenberger János apostoli kormányzó helynök pontifikálta nagy papi segédlettel. Az oltár előtt, a szentély közepén volt felállítva az égő gyertyákkal körülvett ravatal, amelyen a koporsó mellé odahelyezett püspöki süveg és pásztorbot jelképezte, hogy magas egyházi méltóság lelkiüdvéért mutatják be a misét.

Az istentisztelet alatt Csernus Gáspár kántor Gregorián gyászmise énekeit énekelte.

A minisztérium újabb rendelete a lakás- és üzletbérek felemelése s már megengedett felmondások korlátozása tárgyában

A m. kir. minisztérium 1927. évi március 18-án kelt és március 23-án életbeléptetett 2220—1927. M. E. sz. rendeletével rendkívül jelentős változtatásokat eszközölt a mostanáig érvényben volt 2840—1926. sz. rendeletén, amellyel az üzleti célra használt helyiségek bérét és felmondását korlátozta, nemkülönben a lakásügynek szabályozása tárgyában kiadott 5200—1926. sz. rendelet több fontos intézkedésén is. E régebbi két rendelet módosítása kétségteljesen

a bérlők érdekeinek megvédése céljából történt;

ugylátszik, a háztulajdonosok egy része, a kormány megítélése szerint, ma még megengedhetetlen mérvű béremeléssel állott elő, részint kapzsiságból, részint pedig egyenesen azért szabott megfizethetetlen magas bért, csak hogy végre bérlőjéről megszabadulhasson.

A rendelet a már megszerzett jogokat védi meg a tulajdosok ellen, azoknak a megtagadott bérlőknek sietve védelmére, akik sok esztendőre megkötött szerződéssel és az ezzel járó nagyobb kockázat — esetleg súlyos anyagi áldozat — árán is biztosítani kívánták üzletük számára az állandó helyiséget; viszont a bérbeadó részére is biztosítja 100 százalék erejéig azt az arányt, mint amennyit a bérbeadó a szerződéssel a maga részére bér fejében kikötött.

Valószínűleg sok bonyodalomnak a szülője lesz azon erélyes intézkedés, amely — a rendelet megjelenése előtti időre visszamenőleg — a tulajdosok bérben való kényszerű megállapodást, vagy az ennek hiányában bekövetkezett felmondást

hatálytalannak mondja ki,

utóbbi még az esetben is, ha a bérbeadó azóta a bérlővel esetleg már másnak ki is adta bérbe

A rendkívül tömören szövegezett rendelet főbb intézkedései — a könnyebb megérthetőség okáért számdékosan lazábban fűzőtt mondatokban —, a következők:

1. A rendelet hatálya kizárólag csak azokra a bérlői szerződésekre terjed ki, amelyek a) a felek még 1924. április 26. ika előtt kötötték meg, amellyel b) a szerződés időtartama határozottan ki volt kötve; c) s a fizetendő bér készpénzben volt megállapítva. Nem tesz különbséget, hogy a bérlői szerződés üzlethelyiségre, vagy lakásra vonatkozik-e s hogy írásban vagy szóval lett-e megkötve.

2. Az ily szerződéseknek a felek közös megegyezéssel szabadon állapíthatják meg, hogy mennyi bért fizessen a bérlő a rendelet által kitűzött időponttól kezdődőleg, a még hátralevő szerződéses évekre. E kezdő időpont a rendelet szerint:

1927 augusztus 1,

ha oly üzlethelyiség bérletéről van szó, melynek évi alabére 1200 koronát nem halad meg és

1928 február 1,

ha az évi alabér az 1200 koronát meghaladja; lakásoknál pedig az alabérré való tekintet nélkül, 1928 május 1.

3. Ha a felek nem tudnak megegyezni, úgy mind a bérbeadó, mind a bérlő jogosult a bérletet a rendes felmondási idő megtartásával fel-

mondani, úgy azonban, hogy a bérleti viszony megszűnté ez esetben sem következhetik be a 2. pontban felsorolt kezdő időpontok előtt.

Sőt azután is, ha a bérbeadó, megegyezés hiányában, a bérletet ily felmondta, még mindig módjában áll a bérlőnek a bérletet a szerződésben kikötött időpontig fenntartani azáltal, ha 1927. április 7. ig írásban közli a bérbeadóval ezen szándékát s egyúttal azt is, miszerint

hajlandó a bérletért az alabér 100 százalékának megfelelő bérösszeget fizetni

4. Ha a felek nem tudtak megegyezni, viszont a felmondást megelmulasztották, ugyszintén akkor is, ha megtörtént ugyan a felmondás, de nem szabályosan és ezért nem érvényesen: a bérlő a fentebb 2. alatt említett időpontoktól kezdődőleg olyan bérösszeget köteles fizetni, amely az alabér 100%-nak felel meg.

5. Ha a bérbeadó ily üzlethelyiség bérletét (támaszkodva a 2840/1926. sz. rendeletnek idáig érvényben volt 7 §-ára) azon az alapon mondta fel, mert a bérlőjével nem tudott megegyezni az 1927. május 1. napjától fizetendő bér nagyságára nézve,

ez a felmondás hatálytalan;

s ép ily hatálytalan az a bérleti szerződés is, amelyet az ily felmondott helyiségre nézve a bérbeadó netalán az új bérlővel már megkötött.

Miután tehát az ily hatálytalaná vált felmondás úgy tekintendő, mintha meg sem történt volna, a bérbeadó s a bérlő kisérlejk meg újból a megegyezést s ennek meghiusulta esetén teljesítsék — a jelen rendelet szabályai szerinti — felmondást; mert máskülönben a bérleti viszony tovább folyik a szerződésben kikötött időtartamig s az alabér 100%-ának megfelelő bérösszeget fizetése mellett.

6. Ha a felek még 1927. március 23. ika előtt megegyeztek a bérbérré nézve s a bérlő arra kötelezte magát, hogy a hátralevő szerződési évekre az alabér 100%-át meghaladó bért fizet,

a bérlő ezen megegyezés ől visszalephet,

ha ezt a szándékát a bérbeadóval 1927. április 7. ig közli s egyben azt is, miszerint hajlandó az alabér 100%-ának megfelelő bért fizetni. Az ily felajánlott bér a visszalépés közlését követő bérnegyedétől kezdve fizetendő.

7. A rendelet megengedi, hogy — 1927. április 7. ig — a felek bármelyike az alabér újabb megállapítását kérhesse; de ha a jelenlegi alabért is már a bíróság állapította meg, úgy most a megállapítást csak olyan bizonyítéokra való hivatkozás mellett lehet kérelmezni, amely a korábbi bírói eljárásban nem szerepelt.

8. Kimondja végül a rendelet, hogy az itt a 2. pontban tárgyalt időpontoktól kezdődőleg a bérlő nem tartozik többé a közüzemi költségeket viselni, ha csak azokat önként magára nem vállalja.

Dr. Jóna Kálmán

Legszébb kalapok 8 pengő öl
KORNFELD URIDIVATHAZBAN

HIREK

1927 április 7. (Csütörtök.)

Prot.: Hermann. Kath.: B. H. Józsi.

A Meteorológiai Intézet jelentése:
Időjárás: Változó, többnyire csapadékos idő, hőmérséklettel és később megélnélkül nyugati szelekkel.

Városi múzeum 9-12-ig, 2-4-ig.
Közművelődési könyvtár nyitva délelőtt 10-1-ig, délután 4-7-ig.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó (Piac-u. 33.), Arany (Aranyal. Piac-u. 50.), Reménység (Csapó-u. 22.), Sas (Hatvan-u. 70.), Bocskay (Cegled-u. 22.), Tisza (Péterfia-u. 76.)

A tiszántuli gazdák ünnepe

(A Hajdúföld tudósítójától.) Meleg ünnepségre készülnek a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamarában. Ma délután, a Kamara igazgatóválasztmányi ülése után, lesz az ünnepélyes leleplezése: dr. gróf Almásy Imre arcképe és az örökös tiszteletbeli elnök választásáról szóló díszoklevél átadása. Ezután *Hodházy Zsigmond* főispán adja át dr. *Rácz Lajos* kamarai igazgató m. kir. gazdasági főtanácsosá kinevezéséről szóló oklevelet. Este pedig az Arany Bika üvegkupola termében vacsorát rendez a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara dr. gróf Almásy Imre örökös tiszteletbeli elnök és dr. *Rácz Lajos* igazgató tiszteletére. Ez ünnepélyes társasvacsorán a Kamara minden gazdát örömmel lát. Jelentkezések a Kamara hivatalánál (Hunyadi-utca 5. sz. 1) eszközölendők, ma délig ott vehetők részvételi jegyek. Bizonyára nagy számmal fognak megjelenni a debreceni gazdaságalomból a Mezőgazdasági Kamara ez ünnepi vacsoráján.

— A Ker. Nemzeti Liga választmányi ülése. Az *Egyesült Ker. Nemzeti Liga debreceni osztálya* hétfőn, április 11-én délután 6 órai kezdettel székházának nagytermében (József kir. hegy-u. 16.) választmányi ülést tart, melyre az összes választmányi tagok megjelenését kéri az *Elnökség*.

— **Lelkigyakorlatok férfiaknak.** A róm. katolikus templomban e héten ma csütörtökön, pénteken és szombaton csak férfiak számára a lelkigyakorlatok lesznek. — Mind a három napon este 7 órakor lesz szentbeszéd s mivel az utóbbi években a férfivilág is egyre jobban érdeklődik vallási kérdések iránt, kétségtelen, hogy a templom minden alkalommal telve lesz. Az egyháztanács, az iskolaszék, Urak kongregációja és a Férfi Liga tagjai különösen hivatalosak a lelkigyakorlatokra, de hivatalos velük együtt Debrecen egész katolikus férfifitársadalmát. A lelkigyakorlatot *Kovács Sándor* káplán, a *Katolikus Figyelő* szerkesztője tartja.

— **A kultuszminiszter haza érkezett.** *Budapestről* jelentik: Gróf *Klebsberg Kunó* vallás- és közoktatásügyi miniszter és felesége szerdán délután 14 órakor a bécsi gyorsrali külföldi utjáról visszaérkezett Budapestre.

— **Tűkőrgyártás kirakatok, tűkőrzése, autók csiszolt üvegezése** Siptovits, Sziv-utca 5-15. Telefon: 3-56.

Legszebb

nyakkendők

FEKETÉNÉL.

Az oláh kormány elrendelte a határzárt

Károly extrónörökös oláh területen tartózkodik

Budapest, április 6. Bécsi jelentés szerint Bukarestből táviratozzák, hogy *Ferdinánd* király állapotában a katasztrófa elkerülhetetlen. *A haláltusa ma délelőtt még tartott.* Erdélyben erősen tartja magát az a hír, hogy *Károly ex trónörökös napok óta oláh területen tartózkodik.* Az oláh határt lezárták és csapaterősítéseket küldtek a határra.

Az amerikai film harca a világalomért

Cukor, Fuchs, Löw és Baruch - Az Ufa majorizálása

III.

Előbbi cikkeinkben megemlékeztünk az „amerikai” film hatalmas terjedéséről. Hogy kik ezek a filmkirályok, az alábbi tanulságos felsorolás ad rá választ:

1. A *Famous Players* élén a már említett *Cukor Adolf* áll, aki Magyarországán zsidó, szédületes gazdag, a második legnagyobb iparvállalat élén áll.

2. Az *United Corporation*-nak élén *Hiram Abráms* áll. Eleinte újsághordó volt, később egy erkölcs-telen képeket mutató bioscop tulajdonosa.

3. A *Fox Film-Corporation* vezetője az ugyancsak magyarországi származású *Fox William*, eredetileg *Fuchs*. Ő is bioscop vállalkozó volt. Előzőleg pedig egy ruhatisztító intézet alkalmazottja. Most 6 állapítja meg, millió s millió mozilátogató hogyan gondolkozzék bizonyos lélektörvényekről, 6 válogatja össze mi a helyes, mi a helytelen, mi a szép és mi az otromba.

4. *Loew Markus* a *Metro Pictures Corp* a ion-nak főnöke ugyancsak a bioscop kamaránál nőtt nagyra. Jelenleg 68 filmvállalat van és 105 mozi személyesen vezet.

5. Az *Universal Film Company* élén *Lemle Károly* áll. Ez az anyja nevét viseli. Tulajdonképeni neve *Baruch Gyula*, német zsidó. 1906-ban divatár kereskedése volt.

A középeurópai filmipar tehát végtelenül áll az „amerikai” diktatúrával szemben. Az a nézet, hogy Amerika az egyetlen ország, ahol a film igazán kifizeti magát, miután ott több mint 20.000 nagy mozi van. Ezért kell a már kis mértékben készülő európai filmeknek az „amerikai” izléshez ragaszkodni, mert csak ez biztosítja a financiai sikert.

Lemle-Barruch majorizálja az Ufát

Végeredményben a középeurópai filmipar az Ufa éval állott és bukott. Az Ufa val vezetett tárgyalásokon *Cukor* előtt *Lemle* vitte el a győzelem pálmáját. *Lemlénél* van két szerződése az Ufa-val. Az egyik jogalapja: a *Lemle* koncern 10 évre kapcsolja magához az Ufa sorsát és gondoskodik arról, hogy az Ufa-nak a *Lemle* koncern egész filmtermelési rendelkezése áll. Az Ufa viszont köteles ezen területről 10 filmet

egy bizonyos határidőhöz kötött kárpótlási időn belül átvenni, ezért fizet *Lemlénél* 3 esztendőn át kerek 1 millió arany márkát évenként. Ezen időponton tu' az üzleti eredménytől függően további két, illetve öt esztendőre kölcsönös opció biztosítatik, mely azonban az amerikai zsidóknak kolosszális előnyöket biztosít.

Mi az a Parafumet?

Még súlyosabb jelentőségű a *Famous Players* és *Metro Goldwyn* társaságokkal kötött szerződés, miután abban rendkívül pénzügyi előzékenységek szerepelnek az amerikai zsidók javára. Az Ufa ugyanis köteles fenti társulatok mindegyikétől dupla annyi filmet átvenni, mint *Lemlétől*, vagyis kétszer 20 darabot. Ezen 40 amerikai film egy közös szétosztó helyre jut, melynek az Ufa hasonló százaléku saját előállítású filmet szállít. A szerződések több pontja kötelezi a filmek kölcsönös előállítását. Ezt az Ufa és amerikaiak felerészben financiozzák. Az amerikaiak amellet a filmeket Amerikában, Britanniában és Ausztráliában járatták. A társaságot, mely ezt a filmkölcsönzést Németországgal szemben foganatosítja, *Parafumet*-nek hívják. (*Paramount, Ufa, Metro*) Ez a vállalkozás nemrég kezdte meg a filmkölcsönzést, amiképen az Ufa és a két fentemlített társasággal a szerződések létrejöttek.

Engedmények az európai izlés számára

A német és amerikai, illetőleg a zsidó filmipar között bizonyos kiegyezés jött létre a *Parafumet* tal kötött szerződés folytán. Lényeges itt még az, hogy a *Parafumet*-ben tömörült vállalatok a filmjeiket Németországon és Amerikán kívül is, tehát bárhol az egész világon játszathatják. Az amerikai *Parafumet* tagjai, élükön *Loew*, apa és fia az ő három-ezer színházukban tehát Ufa filmet is játszanak, amiből az Ufa valamely részesedést kap. Fontos e szerződésben az, hogy az említett 40 filmet, amely Németországban kerül kölcsönös elosztásra, tartalmára és tendenciájára vonatkozólag egy bizonyos Középeurópa szabott irányelvek szerint „hangszerelik”.

(Folytatjuk.)

— **Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűvíz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít.** Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a **Ferenc József víz** köszvényben és ciúzban szenvedőknek, valamint cukorbetegeknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmegelőbb ajánlást **Kapható** gyógyszerárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben.

Rád ó-műsor Április 7. Csütörtök Budapest Délelőtt 9.30, 12 és délután 3: Hírek, közgazdaság. 11: Zongorahangverseny. 1: Időjárás- és vízállásjelentés. 4: Czákó Zoltán miniszteri osztálytanácsos: „Feleslegessé teszik-e a gépjárművek a lo tenyésztést és annak használatát.” 5: Időjárás. Utána: Az Operaház tagjaiból alakult kamarazenekar hangversenye. Wagner hangverseny. 1. Tannhauser bevonulási induló. 2. Parsifal előjáték. 3. Erdősongás. 4. Rienzi — megnyitó. 5. Bolygó hollandi — ábránd. 6.20: Gallay-Gaibel Sándor dr felolvasása Zilahy Lajosról. 7: A Zeneművészeti Főiskola előadása. Mozart: Così fau tutte. (Ilyenek a n. k.) Vigopera 2 felvonásban. A dalmü első magyaryelvű előadása. Közreműködnek: Szabó Lujza, Sefcsik Magda, Stampf Anna, Weiser Tibor, Fekete Pál, Maleczky Oszkár, a Főiskola ének- és zenekara. Utána: Friss hírek és ügétverseny eredmények. 10: Bachmann jazzband.

KÜLFÖLD. Bécs. (5172 és 577). Délelőtt 11 és délután 4.15: Zene 7.30: Angol nyelvóra. 8.05: Grinzingi-est. (Beethoven, Strauss.) Berlin (484 és 566). Délután 4.30: Zene. 7.05: Spanyol nyelvóra. 8: Cirkuszhercegnő, Kálmán Imre operettje 3 felvonásban. Utána jazzband. Boroszló. (322.6) Délután 4.30: Zene. 8.25: Henry Marteau szerzői-estje 10.15: Jazzband. Majna-Frankfurt. (428.9). Délután 4.30: Zene. 7.30: Píllangókisasszony, Puccini operája. Prága. (348.9) Délután 4.50: Hangverseny. 8.08: Fuvózenekar. 8.45: Ária-és dalest. 9: Kamarazene. Róma. (499) Délután 5.15: Jazzband. 8.45: Ének- és zenekari hangverseny. Utána tánczene. London (361.4). Délután 5: Zene. 7: Jazzband. 9: Wagner-est. 11.30: Jazzband.

— **Esperanto tanfolyamok, elő dások rádió útján.** E héten a következő rádió-állomások adnak esperantót: Szerda 18.00 órakor Kaunas, 19.00 órakor Krasnodar, 19.30 órakor Madrid, 22.00 órakor Moszkva. Csütörtök 4.45 órakor Newyork, 20.45 órakor Genf. Péntek 18.00 órakor Kaunas, 22.35 órakor Breslau, Gleiwitz Szombat 15.40 órakor Königsbronsterhausen, 15.35 órakor Leipzig, Dresden, 21.30 órakor Brüsszel, Antwerpen Vasárnap 10.00 órakor Tallin (istentszlet), 11.00 órakor Hamburg, Bremen, Hannover, 15.00 órakor München, Würzburg. Hétfő 20.00 órakor Minks. Kedd 19.00 órakor falun (svéd) 19.10 órakor Bécs, Klagenfurt. 19.30 órakor Königsberg, Danzig.

— **Forróvízzel leöntötte magát egy kisleány és meghalt.** Halálos szerencsétlenség történt a mult este Balmazújvárosban, *Nemes* nevű gazdálkodó házában, ahol *Nemes Erzsébet* kisleányra nagymennyiségű forróvíz ömlött s a kapott harmadlagos égési sebebe a kisleány belehalt. *Dr Preinesberger* Jenő vizsgálóbíró *dr Horváth* Arthur törvényszéki orvos kíséretében tegnap kiszállott a helyszínre, részben a boncolás, részben pedig a szükséges kihallgatások meg-ejtésére. Annyi mindenesetre már is valószínű, hogy a szerencsétlenség úgy következhetett be, hogy a kisleányt a szülei a konyhában egyedül hagyták, mire a gyermek közel férközve a forróvízzel telt fazékhoz, azt valamiképen lerántotta, a víz nagy mennyiségben ráömlött s a kapott égési sebebe belehalt.

— **Magyar lányok hozománya.** T. Kálmánchelyi Irén szakácskönyve. *Kapható* a Hajdúföldi könyvosztályában

— **Az Uj Nemzedék este 6 órakor kapható Debrecenben minden újságárusnál.**

— **Alföldi Autó Közlekedési Vállalat** legújabb típusú, kényelmes, szép autói helyi és vidéki utakra megrendelhető a 15-09 számú telefonon.

Szőnyegek, függönyök, terítők, futók stb.
óriási választékban
Horn és Erdélyi cég DEBRECEN,
Kossuth-u. 19.
a Csokonai színházzal szemben. — Szolid árak!

Hirdessen a Hajdúföldben!!!

Közérdekű levelek

Kaptuk és közöljük a következő levelet:

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! A debreceni helyi vasut új autóbusszai — ha a por miatt egyelőre egy kis baj van is velük — kétségtelenül hasznos és megbecsülendő feladatot teljesítenek, amit bizonyít az is, hogy igen szép forgalmat bonyolítanak le a MÁV kolónia és a Nyilastelep felé eső útvonalon. Ezen a részen a nagyszámu és kultur igényekkel rendelkező munkásság mellett ma már jelentős tömegben laknak tisztviselők is, akik esténként szívesen eljárának a színházba, mozikba, ha nem laknának olyan messze a város közponjában fekvő színházról és moziktól. Bizonyítja ezt az is, hogy a MÁV műhelytelepen rendezett műkedvelő előadásoknak mindig igen nagy közönsége van. Ezért én azt a gondolatot vetem fel, hogy a színházvillamosok mintájára nem lehetne-e ezen az útvonalon egy színházi-autóbusszt is közlekedtetni, mely egészen bizonyosan állandóan zsúfolva volna. Különösen a nyári hónapokban, mikor a mozik előadása is 11 órakor végződik, könnyen össze lehetne egyeztetni az autóbussz indulásának időpontját a színházi előadás befejeztével. Így az autóbussz felvehetné a mozikból jövő közönséget is, tehát jól járna mindenki: a színház, a mozi, a közönség és a Helyi vasut is. Én azt hiszem, hogy ha annak valami külső lökés, általam nem ismert technikai akadály a nincs, a HÉV igazgatósága meg is indítja ezeket a színházi-autóbusszokat. *Tisztelettel egy színház kedvelő tisztviselő.*

— **Orvosok figyelmébe!** Wulstein: Sebészet I-III. kötete, Müller: Klinikai receptkönyv, Mayer: Orvostudomány története. Kaphatók Antalfy József könyvkereskedésében. Telefon 612.

Mutassa meg rossz fogát, műfogát Váry János fogműtermében Darabos-u 18. Kollégiummögött

SZÍNHÁZ

A Csokonai-színház műsora:

Az előadások este 8 órakor kezdődnek! Csütörtökön D) bérlet: Kiss és Kis Molnár Aranka v. f.

Mozgósínházak közleményei: Víg-színház

Csütörtök:

Két sláger egy előadásban: I. A Broadway csillaga, amerikai történet 7 felvonásban. a főszerepekben Marion Davies és Conrad Nagel. E Biedermeier stílusú film amerikai keretekben játszódik le. Filmhatású felvételek, a rendezés művészetei és a színészek, elsősorban Marie Davis kettős szerepében igazán pompás alakítást nyújtanak. Ezt megelőzi Vörös és Fekete címen az életnek egy igen erős drámája, amely alapvetője a kártyajáték szenvedélye. E szenvedély sodorja a romlásba a családját, akit felnőtt lánya ment meg megcsúfolt férje segítségével. Élénk fordulatok és nem egyszer megragadó mozzanataiban benne lüktet az élet maga.

LEGJOBB

FEHÉRNEMŰEK

FEKETÉNÉL

Apollo
Két sláger egy előadásban: I. Az óceán száműzöttei, egy amerikai katonai története, 8 fejezetben Rendkívül érdekes történet, amely legnagyobb részt a tengeren játszódik le. Egy erős dráma, amelyben a főszereplőt a szerelem menti meg, de a kegyelem már későn jött, mert a hőselele céljaink tudatával elhal. II. Mister Szeleburdi, érdekes esetek 7 felvonásban, a főszerepekben Douglas Fairbanks és Barbara la Marre. Douglas Fairbanks mindég a középpontja a filmnek, jelenleg is egy emberbarát hölgynek áll rendelkezésére s ennek segítségével a legfordulatosabb artista trükköket produkálja, míg végre celi ér és a hősnővel boldog lesz.

Jönnek: Üzenet a tulvilágról, Ezüst lepke és Bagdadi tolvaj.

Meteorban

Csütörtökön:

„A kis kadett”, romantikus történet 8 felvonásban. Ramon Novarroval a főszerepben. Kisérők: „Falusi örmők”, „Sicc és Amor”. Előadások 7 és 9 órakor.

Nyilttér

Tavasza

Az összes előkelő fővárosi divatszalonok festését és alkalmi női és férfi ruhák vegyítését készítem mérsekelt árak mellett.

Bíró

Festő és tisztító műintézet (Bikaudvar és Péterfia-u. 30)

Aranyéremmel kitüntetve, 1926

Debrecen.

E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A TŐZSDE

A pengő Zürichben 90.80

Budapest 90.87, Berlin 123.25.—, New York 519.75, London 25.5.50, Páris 20.36.50, Milánó 24.95., Prága 15.39.5. Belgrád 9.13.5, Sz. fia 3.75 Bukarest 3.05, Varsó 7.95, Bécs 73.12.50. Hollandia 208.07, Brüsszel 72.25.—.

Hivatalos devizaárfolyamok

Angol font 27.78—27.94, belga 79.475—79.775, cseh korona 16.91—16.99, dán korona 152.55—153.20, dinár 10.02—10.08, dollár 571.30—573.40, francia frank 22.55—22.85, hollandi forint 228.55—229.55, lengyel zloty 63.35—64.85, lei 3.24—3.38, leva 3.70—4.10, lira 27.75—28.35, német máika 135.50—136.—, osztrák schilling 80.31—80.67, norvég korona 148.60—149.25, svéd frank 110.00—110.40, svéd korona 153.20—153.85.

Gabonatözsde

A készrúpiacra a 76 kg-os tiszavidéki búzát 33.20—33.70, az egyéb származású búzát 32.20—32 pengővel jegyezték. A tezs névleges ára 26.40—26.60 pengő között mozgott budapesti paritásban.

A liszt- és őrléményiacra a malmok a tözsedélő elején érvényben hagyták a legutóbb megállapított lisztártságot, tekintettel azonban a gabonaműveknek az utóbbi napok folyamán történt jelentősebb olcsóbbodásával, a piacon a lisztártsák újabb szabályozását várják.

A terménycikkre piacra az irányzat általában tartott, a forgalom azonban jelentéktelen. A tengerit 20.20—20.40, a zabot minőség szerint 22—22.4) a takarmányárpt 21.50—23.70 pengővel jegyzék.

A magpiacra a forgalom élénkült. A muhar-magot 36, a korander-magot 29 pengővel jegyezték.

Állatvásár

A sertésvásáron vevőként volt az irányzat. Árak: zai sertés öreg le 1.70—1.76, Ila 1.52—1.60, fiatal nehéz 1.85—1.88 közepes 1.76—1.80, könnyű 1.44—1.52, angol husserlés 1.52—1.72, sülős 1.50—1.60 pengő kg kánt. Szalonnás főlertés 1.92—2.16, sózott szalonna 1.76—1.80, lehuzott hus 2.08—2.32 pengő kg kánt. — A borjvásáron lanya volt az irányzat. Ár.k: Ila 1.30—1.36, Ila 1.10—1.24, bárány 1.20—1.36 gödlye lábán 6.40 pengő.

Mindenkinek tudnia kell

hogyan

legolcsóbban

a

Központi férfi-, fiu- és gyermek-ruhaáruházban

vásárolhat

Debrecenben, Piac-utca 1. szám

(Hatvan-utca sarok.)

Dusan felszerelt tavaszi ujdonságok. Külön mértékszerinti uri- és magyar szabóság. Hitelképes egyéneknek kirakatárban hitelt nyújtunk.

PADLÓLAKKOK

Legszébb színekben, kiváló minőségben, nagyon olcsón kaphatók STERN festéküzletben, Piac-utca 10., Bikával szemben. Poloska és svábbogar irtóból nagyraktár.

Soffőr

vizsgára szakszerűen, műhelygyakorlattal (15) gépműhely és soffőrkiskolája készít elő. Erzsébet-utca 20.

Horovitzné hö gyfod ász és manikűr szalon megnyit Burgundia utca, ipariskola épületben. Pilyémo- kiaszolgálat és előnyös árak.

Sodronygyár

sodronykerítés, stukaturnádyári beszerzési forrása **Neubauer Janos DEBRECEN,** Kétmalom-utca 4. szám

Siessen Ön is

a RESZLER pékhez, mert ott kapható a legjobb friss házikenyér a legolcsóbb árban. BETHLEN UTCA 76., péküzlet

298—1927. vh. sz.

Arverési hirdetmény

A debreceni kir. járásbírósnak 1927. Pk. II. 17.364. számú végzése folytán 86.84 P tőke. ennek 1926. július 1 től 18% kamatai 25.40 P eddigi és a még felmerülő költ ségek behajtása végett dr Debreczeny Barna ügyvéd által képviselt Kontek Geza Kereskedelmi Rt. javára 1927. évi április hó 12. nayjának d. e. 11 órakor Debreczenben Poroszlay-ut 4. számú háznál 3600 P re becsült ingók, u. m.: butorok, hordók stb. bírói arverésen a legtöbbet ígérnek, esetleg a becsíron alól is eladatnak.

Debrecen, 1927 március hó 22. napján.

Tihanyi Vilmos bír. vbjtó.

Legszébb kivitelben **FEST, TISZTIT, MOS PLISSIROZ, GOUVLIROZ PALOTAY**

Üzletek: Kálvintér 5., Baththyány-utca 26., Hunyadi-utca 15. Üzemtelep: Honvéd utca 9/j.

Saját készítésű **férfiruhák** kaphatók **SZABÓ JÁNOS FÉRFISZABÓNÁL.** ref. püspöki palotába, Nagytelephozál szemben.

PAPAGAJ ruhafestés otthoni festéshez a legelőkeltebb Min. denütt kapható Gyárt. Rémy Béla — Békéscsaba

A legújabb „Divat“ női- és férfikabát és ruhaszövetek megérkeztek

Petrik Károly és Társa

rőfős és rövidáru üzletébe, Szent Anna-utca 5

1 mtr tiszta gyapjuszövet divat színekben P 5:20
1 pár műselyem harisnya . . . P 1:70
1 pár tisztaselyem harisnya . . . P 6:80
1 darab selyem mellény . . . P 11:80

Szalagok, csipkék, ruhadiszek nagy választékban.

Szolid, szabott árak!

Bárki ingyen kap

HUSVÉT VASÁRNAPIG vásárlási kötelezettség nélkül egy pohár legfinomabb bármiféle

LIKŐRT

annak a bizonyítására, hogy a LEGFINOMABB LIKŐRÖKET LEGOLCSÓBB ÁRBAN árúsítja a

Szillágsági szeszereskedés
detail eladási osztálya, Csapó utca 7.

Turul cipő

az olcsóság vezető márkája.

A legdivatosabb szürke és drapp pántos reklám cipő párja:

17.25 és **19.50**
pengő pengő

Turul cipő vezet

Debrecen,
Plac- és Szent Anna-utca sarok.

INCZE LIPÓT FÖLDBIRTOKOS UR

esztári gazdaságában termett, csalamádénak kiválóan alkalmas

aprószemű fehér tengeri,

minden száron 8—10 fattyuhajtás kitenyészve. Míg sarga tengeriből 80 kgr., addig ebből 30 kgr. bőven elegendő.

Nyári zöldtakarmánynak és bevermelésre kiválóan alkalmas és nagy tömeget ad — Kapható fenti uradalomban.

APROHIRDETESEK

LAKAS

SZÉPEN butorozott szoba kiadó, Darabos-utca 41. szám. Kapu alatt balra 645

UDVARI nagy világos pinceszobát keres kamarával együtt gyermek telen házaspár 1-re vagy 15-re. Ajánlatot a kiadóba „Lakás” jelíggel kérek. 671

2 UTCAI emeleti szoba butorral vagy nélküle kiadó. Szent Anna-utca 31 672

HÁROMSZOBÁS lakás május 1 re kiadó. Szent Anna-utca 50. 676

UTCAI butorozott szoba kiadó. Kései-utca 8. 675

KOZPONTON 4 szobás modern lakás bérlet kiadó. Hock iroda. Szent Anna négy. 177

AJÁNLAT

KIRÁLY KÁVÉI mégis a legjobbak aromás, zamatos, a vevő előtt pörköltve, meleg állapotban kapható. Dégenfeld-ter 11. sz. 157

SZALMA- és selyemtalpok eredeti modellek után legszebbek, legolcsóbbak Malta Annánál, Csenece utca 10. 267

ZONGORÁZNI tanítok magyar nő-tátra és hazához is elmegyek — Eötvös utca 48. 635

Uj buzát és rozst veszek, nagyobb előleget, adok. Révi terménykereskedő, Nyugoti-utca 2. Telefon 13—61..

BOCSKAY-kerti nyaraló kiadó. Paál, Király-utca 5 földszint. 643

IRÓDÁBA menne gépirást és gyors írást tanulni II. polgári végzet 18 éves leány, későbbi rendszeres alkalmazás reményében. Cim a kiadó-hivatalban. 665

KERÉKPÁROKAT szakszerűen javít Szabó műszerész, Varga utca 9. Kerékpár kölcsönzés. 670

ÜZLETHELYISÉG bármilyen üzletnek, vagy berendezéssel hentesüzletnek kiadó, Domb u 3 657

NÉMET JÁTEKDELELŐTÖK 6 éven aluli gyermekek részére. Foglalkoztatás a legújabb pedagógiai módszer szerint, higiénikus tantermekben vagy a szabadban. Beiratás 11—12 között.

DÉLUTÁN nagyobb gyermekek részére a szokásos rendszeres nyelvoctatás. Német Gyermekotthon. Plac-utca 34 III. 12 673

HEVESBEN 210 m. hold szántó, 70 m. hold szőlőbirtok tulajdonostól bérbeadó, esetleg kevesebb is. Értekezni lehet Molnár Lúác, Kossuth-utca 2 Közvetítők kizárva. 677

KERESLET

KEVESET használt, jó gyártmányú zongorát, esetleg pianót keresek megvételre Cim a kiadóban. 627

FÉRISZABÓSÁGHOZ egy jó nagymunkás felvétetik. Öry Sandor, Kossuth utca 11.

Hirdessen a Hajdúföldben!

ELADÁS

ELADÓ 2 drb nagy fönix palma és leanderek, Simonyi ut 3. 619

ELADÓ üveges ajtó, spalettejő. zsaluk és vassinek. Simonyi ut 3. 618

ELADÓ új konyhaszekrény. Értekezni lehet délután 4-től Ajtó-utca 4. szám alatt. 661

VADÁSZFEGYVER Ferlachi kakas-nélküli, 20 kaliberű alig használt eladó. Bővebbet Megyeháza I em. 19. 665

ZAMATOS házi bor literenként ismét kapható mindennap. Poroszlai ut 53. 667

8 NAPOS alkalmi vásár női, férfi- és gyermek-, valamint luxus cipőkben. Makói Magyararúháza, Széchenyi utca 44. 669

VÁSZONSZÖVŐSZEK kettő drb 100 cm. széles és 1 drb 165 cm. széles kéziüzemű, 2 drb nyüstermelő készülék és egyéb segédeszközök és szövőanyagok olcsón eladók Érdeklődés a máv. műhely házipitőszövetkezeténél, vagy telefonon 246. sz. alatt, délután 12—15 óráig. 668

ELŐSZOBAFAL, könyvpolt, kártyasztal lehajlítható, Wertheim vas-kazetta, asztalág, ásványgyűjtemény, mosóteknő eladó. Poroszlai ut 53. 666

Legforgalmasabb helyeken több üzlet-helyiség

keves lelépéssel, alacsony bérrel átadó. Bővebb felvilágosítást ad

STEINER-iroda, PIAC-UTCA 19, II. EMELET.

Ugyanott jókarban levő szakett öltöny magasabb alaknak olcsón eladó.

Öltött és darabos mész,

cement, kavics, gipsz, stukatornád, fedéllemezek, kőpor, cserép, valamint

száraz tüzifa

és I. o. külföldi

porosz és hazai szén

a legolcsóbb napi árban beszerezhető:

BARTHA

tüzifa, szén és építkezési anyagtelepén

Debrecen, Ispótfly-u. 3/b. Tel. 7 85.

410—1927. vh. sz.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. járásbírósnak 1927. Pk. II. 17819. számú végzése folytán 252 P tőke, ennek 1926 március 27 től 12% kamatai, 90,46 P eddigi és a még felmerülő költségek behajtása végett dr R Sántha István ügyvéd által képviselt Sühmer Frigyes javára 1927. évi április hó 12. napjának d. e. 10 órakor Debrecenben Hatvan utca 15 számú házban 1048 P re becsült ingók, u. m.: üzletberendezés és árucikkek bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek, esetleg a becsáron alól is eladottnak. Debrecenben, 1927. március hó 22 napján.

Tihanyi Vilmos
bir. vjhjó.